

Secretaris:
Mr. W.J.B. Claassen-Dales
Oranje Plantage 39
2611 TK Delft
Tel.: 015 2144574

Penningmeester:
M.L. Hom
Meermanstraat 150
2614 AM Delft
Tel.: 015 2126798

Banknummer: NL76 INGB 0000 5873 45
ten name van: Delfia Batavorum te Delft

Internet: www.delfia-batavorum.nl
E-mail: info@delfia-batavorum.nl

Voorwoord van de voorzitter

Graag wens ik u het allerbeste toe voor 2020. Hopelijk heeft u het vuurwerk zonder kleerscheuren overleefd. Misschien was het de laatste keer dat u zich hier zorgen om moest maken. Het lijkt erop dat onze vuurwerktraditie binnenkort wordt afgevoerd van de nationale lijst van Immaterieel Cultureel Erfgoed, waar het in 2015 door het Nederlands Centrum voor Volkscultuur en Immaterieel Erfgoed is opgezet. Net als de Indische Rijsttafel, de Brielse Maskerade en het Duindorp Vreugdevuur, die ook bedreigd worden. Als je vroeger erfgoed was, dan bleef je dat ook. Dat is niet meer zo. Erfgoed is een voortdurend onderhandelingsproces geworden.

Hoe moeten wij als historische vereniging daarmee omgaan? Die vraag staat centraal in de erfgoedconferentie die we op 28 mei organiseren. Het is een van de lustrumactiviteiten – we vieren dit jaar alweer onze 85^e verjaardag – net als de feestelijke dag over de Delftse Kartuziers op 25 oktober en een fotowedstrijd voor scholieren over hun eigen erfgoed.

We kondigen in deze nieuwsbrief ook de Algemene Ledenvergadering aan. Dit jaar vroeger dan ooit. We hebben, zoals we al eerder bekend hebben gemaakt, de uitreiking van de Le Comteprijs en de presentatie van het Jaarboek losgekoppeld van de ALV.

Net als de Le Comteprijs richt het Jaarboek zich sinds vorig jaar niet meer exclusief op de leden, wat een openbare presentatie rechtvaardigt. De jaarvergadering vindt nu plaats op 20 februari en de uitreiking en de presentatie tijdens een afzonderlijk evenement op 14 mei.

Het jaar 2020 wordt weer een spannend jaar, met veel verenigingsactiviteiten. Ongetwijfeld zullen we er met zijn allen ook weer een mooi jaar van maken.

Theo Thomassen

Lezingen eerste kwartaal 2020

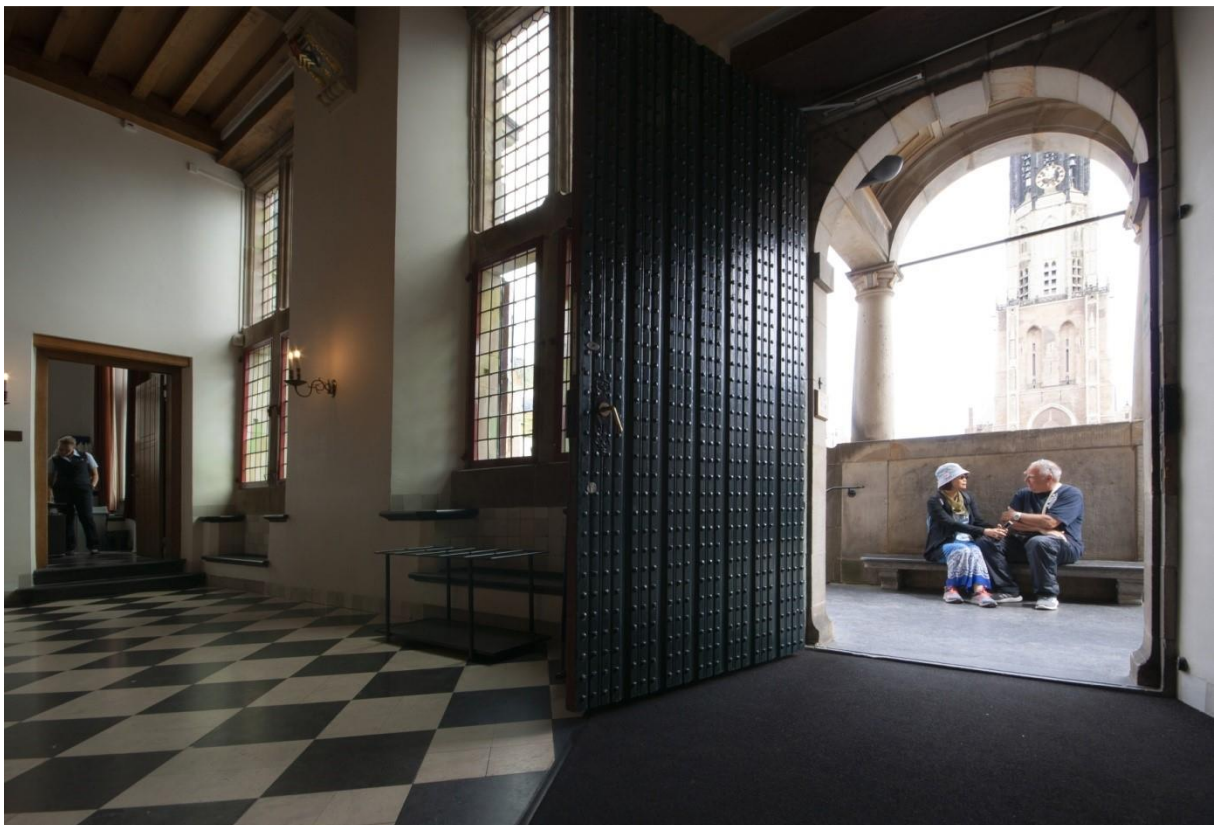
Donderdag 30 januari

Pieter de Hooch unplugged

Elmar Eisenmann en Maarten Wijntjes

Deze lezingenavond sluit aan op de tentoonstelling *Pieter de Hooch – uit de schaduw van Vermeer* die momenteel in Museum Prinsenhof in Delft te zien is. De verzamelde werken van deze schilder laten het dagelijks leven zien in de zeventiende eeuw. Deze avond laat de werken zien vanuit een 21^e eeuwse perspectief. Pieter de Hooch staat bekend om zijn schilderijen van interieurs, huishoudens en binnenplaatsen. In zijn schilderijen wordt de kijker uitgenodigd om te delen in een intiem zicht op de stad. Door het gebruik van licht, zorgvuldige compositie en ondersteund door perspectief ontstaat het gevoel opgenomen te zijn in deze omgeving.

Sprekers zijn prof. dr. Elmar Eisenmann van de TU Delft en dr. Maarten Wijntjes. Eisenmann zal de artistieke principes toelichten. In zijn presentatie zullen computertechnieken worden toegepast om meer inzicht te krijgen in de kunst van Pieter de Hooch. Wijntjes gaat aandacht besteden aan de ingrediënten die Pieter de Hooch gebruikte om diepte in zijn schilderijen aan te brengen. Hij heeft een synopter ontwikkeld waarmee je met één oog beter diepte in schilderijen kunt waarnemen. Tijdens de lezing zijn er een aantal synopters beschikbaar waardoor dit effect kan worden ervaren. Bovendien wordt geïllustreerd hoe moderne computertechniek kan bijdragen aan de analyse van kunstwerken en de vele mogelijkheden die Computer Graphics biedt in deze context.

De avond is onderdeel van 'Pieter de Hooch unplugged' die Stichting Delft In-Ovatie organiseert van 15 januari t/m 16 februari. De stichting Delft in-Ovatie heeft foto's laten maken door Astrid van den Berg, geïnspireerd op het werk van Pieter de Hooch, van portretten, stadsgezichten en interieurs van grachtenhuizen uit de 17e en 18e eeuw, maar dan nu in de 21^e eeuw. De lezingenavond op 30 januari is speciaal voor Delfia Batavorum.

- Datum: donderdag 30 januari 2020
- Aanvang lezing: 20:00 uur
- Locatie: Prinsenkwartier, Sint Agathaplein 4
- Aanmelding niet nodig, maar let op: vol=vol
- Toegang: leden Delfia Batavorum gratis, niet-leden € 5,-

Elmar Eisemann is professor in Computer Wetenschap en hoofd van de Computer Graphics and Visualisation Groep aan de TU Delft. Zijn onderzoek beslaat vele domeinen, waaronder grootschalige visualisatie, visuele analyse, perceptie en 'high performance computing'. Hij is voor zijn onderzoek verschillende malen onderscheiden. Hij ontving de Eurographic Young Researcher Award 2011 en de Nederlandse Prijs voor ICT Onderzoek 2019. Bovendien is hij lid van de Eurographics Association.

Maarten Wijntjes is assistent-professor aan de TU Delft en werkzaam in de faculteit Industrial Design Engineering. Hij ontving in 2010 een Veni beurs voor onderzoek naar 3D-vormen en materiële perceptie. Hij ontwikkelde een methode om diepte relaties te kwantificeren tussen objecten in een picturale scene (schilderijen). Hij onderzocht bovendien de perceptuele diepte structuur verschillen tussen schilderijen en de werkelijkheid.

Excursies eerste helft 2020

Vrijdag 28 februari

Tentoonstelling Westlands Museum buitenplaatsen in de gouden eeuw

In de 17^e eeuw dienden buitenplaatsen als toevluchtsoord voor de elite gedurende de zomermaanden, omdat er dan een enorme stank in de stad hing. Al het huisvuil werd immers in de grachten gegooid. Met de familie en de hele huishouding kwam men daarom in juni naar het buitenhuis en verbleef daar enkele maanden. Rondom de huizen lagen grote barokke tuinen die men gebruikte voor spel en wandelen. Maar ook werden familie en vrienden uitgenodigd om hen mee te laten genieten van alle pracht en praal.

De tentoonstelling 'Buitenplaatsen in de gouden eeuw' in het Westlands Museum laat zien hoe de buitenplaats aan het begin van de 17e eeuw opkwam als herenkamer op de pachtboerderijen en evolueerde tot de lusthoven aan het eind van die eeuw. Van een van die lusthoven, Zuidwind in 's-Gravenzande, is een grote maquette te zien in de expositie, die op basis van nieuwe kennis is gereconstrueerd. De tentoonstelling geeft een prachtig beeld van de tijd dat de stedelijke elite het platteland ontdekte en er enorme huizen ging bouwen. Kleine paleizen die in de loop der tijd helaas grotendeels verdwenen zijn. Topstukken zijn in bruikleen gegeven door onder andere het Koninklijk Huisarchief (koninklijk speelgoed), de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (meubilair voor de stijkkamer), Museum Het Prinsenhof en Kasteelmuseum Sypesteijn (17^e eeuws servies).

Praktische informatie

- Naar Honselersdijk met eigen vervoer
- Start 14:00 uur bij het Westlands Museum, Middel Broekweg 154, Honselersdijk
- Max. 20 deelnemers
- Kosten: € 7,50 per persoon, vooraf te betalen op rekeningnummer NL 76 INGB 0000587345, t.n.v. Delfia Batavorum o.v.v. Westland Museum
- Aanmelden via het [aanmeldingsformulier op de website](#)

Vrijdag 8 mei

Stadswandeling door Joods Delft

In de week waarin we de doden van de Tweede Wereldoorlog herdenken en de bevrijding vieren, maken we onder leiding van gids Jan-Willem Pijnacker-Hordijk, docent godsdienst aan het Christelijk Lyceum Delft, een wandeling langs getuigenissen van Joods Delft. We beginnen bij de synagoge aan de Koornmarkt en eindigen bij de Joodse begraafplaats. De wandeling duurt circa twee uur. De opbrengst van de wandeling gaat naar herinneringsstenen Delft.

Praktische informatie

- Datum wandeling: 8 mei 2020
- Start 14:00 uur bij Synagoge Delft
- Maximaal 20 deelnemers. Bij een grotere belangstelling organiseren we mogelijk een tweede wandeling.
- Kosten: € 5,- per persoon, vooraf te betalen op rekeningnummer NL 76 INGB 0000587345, t.n.v. Delfia Batavorum o.v.v. Joods Erfgoed
- Aanmelden via het [aanmeldingsformulier op de website](#)

Nieuws van de commissie Achter de Gevels van Delft

Nieuwe verhalen

Er zijn weer enkele nieuwe beschrijvingen van Delftse panden aan de site van achterdegevelsvan-delft.nl toegevoegd: [Wijnhaven 19](#), [20](#), [21](#) en [22](#) en [Vlamingstraat 44](#). Neem een kijkje op de site en laat u verrassen door de beschrijvingen van deze gebouwen en hun bewoners.

Stadsradio Delft

Half november trapte 'Achter de gevels van Delft' af met een tweewekelijkse column op Stadsradio Delft. In het programma 'Delft Centraal' ruimt presentator Jan Willem de Vries tijd in voor een mooi verhaal van onze site. De verhalen worden verteld door de auteurs en onze webmaster. De uitzendingen zijn op dinsdagochtend vanaf 11.00 uur (herhaling vanaf 18.00 uur). Inmiddels zijn er vijf uitzendingen geweest, deze verhalen kunt u terugluisteren via achterdegevelsvan-delft.nl/verhalen-stadsradio-delft.

Nieuws van de Commissie Behoud Stadsschoon (CBS)

Ontwikkeling Prinsenhofgebied: hoe nu verder?

De werkgroep Prinsenhofgebied, waar CBS intensief aan deelnam in de persoon van de voorzitter van CBS, is formeel opgehouden te bestaan. De door de Werkgroep opgestelde Toekomstvisie is voor de zomer aangeboden aan het College van B&W, die liet weten de visie 'te omarmen'. Bij de discussie met de Raadscommissie EFB op 16 januari j.l. over de eerste ideeën van het College voor het vervolgtraject bleek de Toekomstvisie van de Werkgroep als belangrijk uitgangspunt vrijwel unaniem te worden onderschreven. B&W bereiden nu concrete voorstellen voor de verdere ontwikkeling van de plannen voor, inclusief de financiële aspecten. Er wordt in ieder geval méér tijd genomen voor deze complexe opgave dan eerder gepland. Inmiddels is door leden van de voormalige werkgroep, waaronder CBS, besloten ook voor de werkgroep een vervolg voor te stellen, opdat de unieke aanpak van de participatie bij dit voor Delft zo belangrijke project kan worden voortgezet.

Gasthuisplaats

In een brief van 10 januari j.l. informeerde het College van B&W de gemeenteraad over de mogelijke ontwikkeling van de Gasthuisplaats als bijzondere plek in de historische binnenstad – waarvoor de Projectgroep Gasthuisplaats van betrokken burgers en andere betrokkenen bij de Raad eerder op grond van gedegen voorstudies had gepleit – maar tevergeefs. In een motie vroeg de Raad het College toen om zo snel mogelijk te starten met het laten vervallen van bezoekersparkeerplaatsen en middels een visie op het zuidelijk deel van de binnenstad de verdere mogelijkheden voor een waardige invulling van de Gasthuisplaats in beeld te brengen. B&W ziet daarvoor tot nu toe nog steeds geen tot weinig mogelijkheden en wil in ieder geval wachten op meer duidelijkheid over de parkeerbalans van de binnenstad, ook in samenhang met het Mobiliteitsplan Delft 2040, dat komend jaar wordt opgesteld. Wij zullen dus helaas alwéér langer moeten wachten op het verdwijnen van deze 'rotte kies' in de oude stad.

Bunker Westvest

Ruim twee jaar geleden ontwikkelde CBS ideeën voor behoud en ontwikkeling van de Duitse schuilkelder naast Westvest 41 en legde die voor aan de vereniging Hendrick de Keyser als eigenaar van het aangrenzende pand van de Fundatie van Renswoude aan de Oude Delft 49. Deze reageerde enthousiast en startte gesprekken met de gemeente over mogelijke aankoop van de bunker als monumentwaardige aanvulling van hun historische bezit op deze plek. Na twee jaar radiostilte nam CBS onlangs initiatief om het contact tussen gemeente en Hendrick de Keyser weer te herstellen. Dat is inmiddels gebeurd. Dus wellicht komt de renovatie van dit verwaarloosde plekje tegenover het station nu eindelijk binnenkort van de grond.

Foto: Het verwaarloosde laatste stukje stadswal aan de Westvest

Stadbouwmeester en Hoofd Erfgoed

Delft kreeg dit najaar een nieuwe stadsbouwmeester als opvolger van Wytze Patijn. CBS had een nuttig kennismakingsgesprek met Tako Postma, die op 23 januari a.s. in de Raadscommissie verslag doet van zijn eerste 100 dagen. Ook trad voor het eerst een hoofd aan van de nieuwe, zojuist gevormde afdeling Erfgoed: Irma Wooning. Ook met haar had CBS een nuttig kennismakingsgesprek dat uitzicht biedt op een goede samenwerking.

Aanvulling Commissie Behoud Stadsschoon

CBS bestaat nu uit slechts vier leden en zoekt aanvulling. Op de algemene ledenvergadering zal daar de nodige aandacht aan worden gegeven. Maar wij zien ook vòòr die tijd ideeën voor verbetering van onze werkwijze graag tegemoet en horen graag van belangstellenden, die een rol in het werk van CBS in de komende tijd zouden willen spelen!

Peter Jonquière, voorzitter Commissie Behoud Stadsschoon

Verenigingsnieuws

Donderdag 28 mei 2020

Lustrumconferentie 'Anders omgaan met erfgoed'

In 2020 bestaat Delfia Batavorum 85 jaar. Ter gelegenheid van dit lustrum organiseert de vereniging in mei samen met het Erfgoedhuis Zuid-Holland de conferentie. In deze conferentie willen we met geïnteresseerde leden, met vertegenwoordigers van andere historische verenigingen in Zuid-Holland en met wetenschappers, beleidsambtenaren en andere genodigden antwoorden zoeken op de vraag: wat zijn de consequenties van de veranderingen in het denken over erfgoed voor de rol van historische verenigingen en andere particuliere organisaties die zich inzetten voor het erfgoed in de fysieke leefomgeving?

In de zorg voor cultureel erfgoed spelen historische verenigingen van oudsher een belangrijke rol. Zonder hun bemoeienissen zouden veel historische gebouwen, stadsgezichten en cultuurlandschappen niet meer bestaan. In deze tijd van snelle en ingrijpende veranderingen zijn die bemoeienissen belangrijker dan ooit. Het erfgoedbelang is altijd één belang in een veelheid van andere belangen: het belang van de economie en toerisme, van innovatie en modernisering, van klimaattransitie en zorg voor het milieu. Je kunt ook niet meer wachten tot iets oud is. Moest je vroeger in de bres springen als de afbraak werd aangekondigd, nu moet je actief worden op het moment dat de eerste plannen voor de bouw worden gemaakt.

De manier waarop mensen met erfgoed omgaan, verandert. Wat erfgoed is en wat ermee moet gebeuren, is niet langer een zaak van professionals alleen. Gemeenschappen in de stad en in de buitengebieden willen meebeslissen over wat in hun leefomgeving van waarde is en wat niet. De overheid heeft die claim gehonoreerd in de Omgevingswet. Daarin stelt ze in de besluitvorming over erfgoed participatie verplicht. En in de adviezen waarop de wet is gebouwd, wordt erfgoed niet gepresenteerd als één van de vele kwaliteitsaspecten van de omgeving, maar als een centrale waarde die de verbinding vormt tussen andere waarden, waaronder economische waarde en duurzaamheid.

Wat betekenen deze ontwikkelingen voor de manier waarop historische verenigingen met erfgoed in de leefomgeving omgaan? Zijn onze denkbeelden over erfgoed en de manier waarop we het beschermen nog wel van deze tijd? Moeten we onze rol en de verhouding met overheden en andere partijen niet herzien? Welke nieuwe uitdagingen moeten we aangaan en wat kunnen we daarbij leren van elkaar? Daarover willen wij op 28 mei met u van gedachten wisselen. Leden van Delfia Batavorum die zich bij het erfgoed in de leefomgeving betrokken voelen en hieraan mee willen doen, worden uitgenodigd zich te melden op erfgoedconferentie@delfia-batavorum.nl. Dan sturen wij u t.z.t. nadere informatie over de locatie van de conferentie, het programma, de eventuele kosten en de manier waarop u zich voor deelname op kunt geven. Aanmelding geeft geen recht op deelname: het aantal deelnemers is beperkt.

Delfia Batavorumfonds

Vanuit het Delfia Batavorumfonds ondersteunen we activiteiten en publicaties die aansluiten bij de doelstellingen van onze vereniging. Het fonds wordt gevoed door vrijwillige bijdragen van leden, legaten, boekenverkoop e.d. De afgelopen tijd hebben we subsidie verleend aan de cursus Delftologie en aan publicatie voor een breed publiek over de geschiedenis van Delft die zal worden uitgebracht door PLUS Supermarkt.

Nieuwe leden

Het bestuur heet de volgende nieuwe leden van harte welkom:

Dhr. S.H. Bartels	Familie R. Goedvolk
Dhr. H. Witteloostuijn	Dhr. P.W.M. Rutten
Mw. S.A.H.F. Lutgerink	Mw. H. Lamberts
Mw. P.E.M. de Ridder	Dhr. en mw. P.C. Verbraak-Snelders
Dhr. H.R. Lodder	Dhr. M.J.J. de Bruijn
Dhr. M.J. Hoogduijn	Mw. C.G.D. de Wilt
Dhr. en mw. P.A. Vuurens-Mulder	Dhr. L.G.N. van Roermund
Mw. H. Talsma	Mw. L. Mulder-'t Gilde
Mw. C.J. Pronk-van Delft	

Contributie 2020

De facturering van de contributie vindt dit voor leden met een emailadres jaar plaats vanaf half maart. Er is besloten een 1^e stap te zetten om de administratie te vereenvoudigen en de facturering per email uit te voeren. Die leden die geen email gebruiken, zullen de factuur met de nieuwsbrief van april ontvangen. Vriendelijk verzoek de contributie pas na ontvangst van de factuur te betalen. Als u bij de betaling onder het kopje mededelingen alleen het 4-cijferige lidnummer vermeldt, kan de penningmeester de betaling simpel verwerken. Alle andere informatie bezorgt veel extra handelingen. Een vrijwillige extra betaling naast uw contributie zal dit jaar worden besteed aan onze lustrumactiviteiten 2020.

Lustrumviering

Dit jaar vieren we het feit dat wij 85 jaar geleden op 30 oktober 1935 zijn opgericht. Het lustrum wordt dit jaar op meerdere manieren vorm gegeven. Er is een congres over het erfgoed (zie hierboven) dat gehouden wordt in samenwerking met de TU Delft. Voor alle leden is er een evenement in Theater de Veste.

Delfia Batavorum op Twitter en Facebook

U kunt onze activiteiten en attenderingen ook volgen op:

- Twitter via <https://twitter.com/delfiabatavorum> en op
- Facebook via <https://www.facebook.com/DelfiaBatavorum>.

Steeds meer mensen, ook niet-leden, weten ons daar te vinden.

Uitnodiging voor de Algemene Ledenvergadering 2020 van Historische Vereniging Delfia Batavorum

Delft, januari 2020

Aan de Ereleden en leden van de Historische Vereniging Delfia Batavorum

Geachte dames en heren,

Het bestuur nodigt u hierbij uit tot het bijwonen van de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering die gehouden zal worden op 20 februari a.s. in het Prinsenkwartier, Sint Agathaplein 4 in Delft.

Aanvang: 20.00 uur

1. Opening
2. Mededelingen
3. Openingstoespraakje door voorzitter Theo Thomassen
4. Toelichting nominaties Le Comteprijsen – Gertjan van der Harst
5. Achter de Schermen en Onder de Leden. Ronde Tafelgesprek met vertegenwoordigers van de vereniging o.l.v. Theo Thomassen
6. Het gebouwde erfgoed in 2019 : Commissie Behoud Stadsschoon - Peter Jonquière

21.15 – 21.30 *Pauze*

7. Verslag van de ALV van 2019
8. Financiën
  - a. Financieel verslag 2019
    - i. rapportage over het Delfia Batavorumfonds
    - ii. verslag van de Kascommissie
    - iii. décharge van het bestuur over 2019
  - b. Vaststelling van de begroting 2020
  - c. Verkiezing van een lid van de Kascommissie (zie toelichting)
  - d. Vaststelling van het bedrag waarover de penningmeester mag beschikken (art. 9 lid 1 van de statuten). Voorgesteld wordt dit bedrag zoals gebruikelijk vast te stellen op € 10.000,-
9. Bestuurssamenstelling (zie toelichting)
10. Rondvraag
11. Slotwoord door de voorzitter.

Na afloop van de vergadering is er gelegenheid om nog even met elkaar na te praten onder het genot van een drankje en een hapje.

De notulen van de ALV van 2019, het financieel verslag over het jaar 2019 en de begroting 2020 zijn binnenkort via de website van de vereniging <http://www.delfia-batavorum.nl> te raadplegen. Leden die deze stukken graag in gedrukte vorm willen ontvangen, kunnen dat melden bij de

secretaris, Willy Claassen via info@delfia-batavorum.nl of telefonisch via 015-2144574. Zij zendt u dan deze stukken toe.

Toelichting op agendapunt 8c.

Statutair is bepaald dat de commissie uit drie leden bestaat. Ingevolge de statuten treedt jaarlijks het oudste lid in functie af en wordt een nieuw lid benoemd. De commissie bestaat uit de heren Kelderman, Wijnen en Van der Kruk. De heer Kelderman is aftredend.

Toelichting op agendapunt 9.

Het bestuur stelt voor:

- Peter Jonquière te benoemen als vertegenwoordiger van CBS in het bestuur, tot er in de vacature Van der Jagt is voorzien, maar uiterlijk tot de ALV van 2021;
- Peter van Tijn, die na zijn laatste termijn statutair aftredend is, met dispensatie nog voor één jaar te herbenoemen om een opvolger in te werken;
- Peter Becker, die na zijn eerste termijn statutair aftredend is, te herbenoemen. Bij herbenoeming zal het bestuur hem aanstellen als vicevoorzitter;
- in de plaats van Irene Jacobs, die na haar laatste termijn statutair aftredend is, Ank Mokveld te benoemen;
- Willy Claassen, die na haar tweede termijn statutair aftredend is, te herbenoemen.

Tegenkandidaten kunnen worden gesteld door tenminste tien leden. De namen der tegenkandidaten dienen tenminste drie dagen voor de aanvang van de vergadering aan de secretaris schriftelijk of per email te worden meegedeeld (art. 8, lid 4 van de statuten).

Secretaris:
Mr. W.J.B. Claassen-Dales
Oranje Plantage 39
2611 TK Delft
Tel.: 015 2144574

Penningmeester:
M.L. Hom
Meermanstraat 150
2614 AM Delft
Tel.: 015 2126798

Banknummer: NL76 INGB 0000 5873 45
ten name van: Delfia Batavorum te Delft

Internet: www.delfia-batavorum.nl
E-mail: info@delfia-batavorum.nl

Voorwoord van de voorzitter

U heeft het gemerkt en het heeft niet verbaasd: geplande verenigingsactiviteiten zijn gecancelled of uitgesteld. De geschiedenis moet wijken voor de actualiteit. We moeten zuinig zijn op elkaar en vooral op de meest kwetsbaren en tot die groep behoort een groot deel van onze vereniging. Wat hebben we in ons jaarprogramma allemaal moeten veranderen en welke alternatieven hebben we bedacht? We hebben excursies en lezingen af moeten blazen, maar we zijn wel op zoek naar andere vormen van expressie en communicatie. Het feestje dat we op 14 mei zouden organiseren voor de presentatie van het jaarboek en de uitreiking van de Le Comteprijs gaat niet door, maar de presentatie en de bekendmaking van de winnaar gaan we nu op 14 mei online doen. De Le Comteprijs kan dan op ons lustrumfeest op 25 oktober worden uitgereikt, hopen we.

Er zijn nu even geen bijeenkomsten van huizenonderzoekers op het archief, maar het historisch onderzoek gaat wel gewoon door, thuis vanachter de computer. Er wordt bij de gemeente minder vergaderd en de openbaarheid staat een beetje onder druk, maar we waken nog steeds over het beschermde stadsgezicht en volgen nauwlettend de vergunningverlening voor de bouw, het herstel en de sloop van woonhuizen en bedrijven in de stad. Het Jaarboek zal tijdig bij u worden bezorgd. Ook al is het voor de leden die voor de distributie zorgen, moeilijker geworden om in teamverband te werken. De scholierenprijzen zullen niet tijdens diploma-uitreikingen door docenten worden uitgereikt, maar bij de winnaars worden thuisbezorgd. De productie van het volgende nummer van Delf ligt op schema, historische vragen worden beantwoord, de contributies worden geïnd, de ledenadministratie en de website worden bijgehouden en de Nieuwsbrief verschijnt gewoon.

Ik ben vast nog wat vergeten, maar de boodschap zal duidelijk zijn: we doen er alles aan om de werkzaamheden ook in de anderhalve metersamenleving op wat voor manier dan ook doorgang te laten vinden. Tevreden zijn we nog niet. Er zijn ongetwijfeld meer mogelijkheden om de belangstelling voor de geschiedenis van Delft te bevorderen en de leden te bedienen en te activeren. Over het eerste maken we ons het minste druk: als iets zich niet door een virus laat stoppen dan is het wel de geschiedenis van Delft en de belangstelling daarvoor. Als u suggesties heeft over activiteiten die we nog zouden kunnen ontplooiën en over de (digitale) hulpmiddelen die we zouden kunnen gebruiken om de leden optimaal te bedienen, en speciaal de leden die onze aandacht het meest nodig hebben, geeft u die dan door aan mij of aan een ander bestuurslid. Uw reacties worden zeer op prijs gesteld. voorzitter@delfia-batavorum.nl.

Theo Thomassen

Nieuws van de commissie Achter de Gevels van Delft

Er zijn weer enkele nieuwe beschrijvingen van Delftse panden aan de site van [achterdegevelsvandelft.nl](https://www.achterdegevelsvandelft.nl) toegevoegd:

- [Brabantse Turfmarkt 95-97 - Vanouds genaamd De Grote Spiegel](#)
- [Oude Delft 83 - Familiehuis van de kunstschilder Haaxman](#)
- [Hippolytusbuurt 43 - Huis met grote middeleeuwse kelder](#)
- [Koornmarkt 77 - Voorheen Het Vliegend Hert](#)
- [Koornmarkt 79 - Voorheen De Vergulde Griffioen, alias Het Vliedend Paert](#)

Daarnaast waren er vier nieuwe verhalen te horen op Stadradio Delft: over Oude Delft 12a, Vlamingstraat 56, Voldersgracht 33 en Vlamingstraat 47. Deze verhalen kunt u hier terugluisteren: <https://www.achterdegevelsvandelft.nl/verhalen-stadradio-delft.html>. Neem een kijkje op de site en laat u verrassen door de verhalen van deze gebouwen en hun bewoners. Op de afbeelding ziet u het brede pand van Hippolytusbuurt 43, waar sinds vorig jaar een nieuwe horecazaak is gevestigd.

Nieuws van de Commissie Behoud Stadsschoon (CBS)

Ontwikkeling Prinsenhofgebied

Op 5 maart stemde de gemeenteraad in met een voorbereidingskrediet van € 1,44 mln. voor het opstellen van een definitief ontwerp voor het Prinsenhofmuseum met de Prinsentuin en het Agathaplein. Dat ontwerp zal er op zijn vroegst in 2022 zijn. De rest van 2020 wordt via een aanbesteding het ontwerpteam geselecteerd en een programma van eisen opgesteld. Eind 2021 zou er dan een voorlopig ontwerp kunnen zijn. Een jaar later het definitieve ontwerp op basis waarvan een bouwer kan worden geselecteerd.

Op alle sleutelmomenten kan de gemeenteraad de plannen desgewenst aanpassen op financiële gronden. In afwijking van de Visie die de werkgroep Prinsenhofgebied had opgesteld, beperkt het project beperkt zich tot een deel van het gehele Prinsenhofgebied. Wel is nu nadrukkelijk afgesproken dat de Visie van de werkgroep leidend zal zijn voor de lange termijn. Er kan dan dus geen sprake zijn plannen die daar niet in passen. Een aantal leden van de voormalige werkgroep, waaronder de vertegenwoordiger van CBS, wil in een adviserende rol het proces blijven volgen en dat uitgangspunt bewaken. Met de gemeente wordt nu gewerkt aan de beste werkvorm en de juiste afspraken om dit mogelijk te maken.

Kruisstraat 71

De strijd tussen ontwikkelaar/gemeente enerzijds en omwonenden/belanghebbenden anderzijds bij dit bouwplan is al enige jaren aan de gang. Het gaat vooral over de bouwhoogte. Behalve CBS is er ook een aantal omwonenden die van mening blijven dat het plan nog steeds één bouwlaag

te hoog is, hoewel inmiddels zeker architectonische verbeteringen zijn aangebracht. Het woonwinkelcomplex vormt een belangrijk deel van de zuidelijke rand van het bouwblok Molslaan-Oosteinde-Yperstraat-Kruisstraat, wat geheel in het beschermd stadsgezicht ligt. Voor om- en aanwonenden zijn er bovendien ernstige uitzichtbelemmeringen. De toegestane bouwhoogte volgens het bestemmingsplan is 10 m. Daar gaat het plan van de ontwikkelaar méér dan 4 m overheen! De gemeente gaat daarin mee en heeft een omgevingsvergunning verleend voor de zgn. eerste fase. Dit is ook volgens CBS onaanvaardbaar en reden voor Delfia Batavorum méé in beroep te gaan bij de rechtbank. Dat beroep werd 17 maart 2020 ingediend. Intussen is de ontwikkelaar bezig met een aanvraag voor de tweede fase. Ook daartegen zal bezwaar gemaakt worden, als de omgevingsvergunning zal zijn afgegeven. Door alle betrokkenen is al een zienswijze ingediend. Kortom, een slepende zaak, waarvan het eind nog niet in zicht lijkt.

Gasthuisplaats en parkeren

Het college van B&W is begonnen met een visie op het zuidelijk gebied van de binnenstad. De parkeersituatie is hierbij leidend en de verbetering van de Gasthuisplaats blijkt helaas minimaal te zijn. Minimaal was ook het overleg met omwonenden en bewoners van het grachtengebied, terwijl vergaande ideeën werden gepresenteerd over het parkeervrij maken van grote delen van de omringende grachten. Het in voorbereiding zijnde Mobiliteitsplan Delft 2040 is het kader voor deze voorstellen. We zullen dus wéér langer moeten blijven wachten op het verdwijnen van deze 'rotte kies' in de oude stad. Tenzij een andere benadering wordt gekozen, waarbij herstel van de ruimtelijke kwaliteit van de binnenstad als leidend uitgangspunt wordt genomen. Dat blijft de opvatting van CBS.

De gasthuisplaats, voorlopig nog een rotte kies in de historische binnenstad

Tijdelijk fietsparkeren op pontons

Zomer van 2019 nam B&W het fietsparkeren in de binnenstad onder de loupe. Onderdeel was om op drie plaatsen in de binnenstad tijdelijk fietsparkeercapaciteit te creëren door pontons in de gracht te leggen. Gedurende enkele maanden lag er zo'n fietsparkeerponton in de Verwersdijk ter hoogte van de Dertienhuizen en aan de kop van de Binnenwatersloot. Bewoners- en ondernemersorganisaties – en ook CBS en het Expertiseplatform Water – werd om hun mening gevraagd als input voor de evaluatie van dit experiment. Met name die laatstgenoemden en de bewonersorganisaties wezen deze fietsparkeerboten unaniem af wegens de schade aan het his-

torische beeld van de grachten en de afbreuk aan de beleving van de binnenstad en het water daarin. Bovendien bleken de pontons nauwelijks gebruikt. In de evaluatie van B&W en bij de behandeling in de Raadscommissie werd dit oordeel – gelukkig – overgenomen. Voortaan dus géén fietsparkeerboten meer in de gracht!

Vernieuwing Gasthuislaan

Aan de zuidzijde van de gracht moet het riool vernieuwd, waarbij vrijwel zeker de bomen langs de gracht zullen moeten worden vervangen. Ook een (beperkte?) herinrichting van de gracht dreigt, waarbij ook o.a. (stoep)paaltjes ter discussie worden gesteld. Omdat dit hier een klassiek grachtenprofiel betreft houdt CBS deze plannen goed in de gaten. Dat gaat in goede samenspraak met de omwonenden, die terecht zuinig zijn op hun mooie gracht in het beschermd stadsgezicht. De gemeente heeft overleg toegezegd.

Nieuwe afvalbakken in de Klis

De recente plaatsing in de Klis van nieuwe afvalbakken, geschikt voor scheiding van afval, was waarschijnlijk voor velen een verrassing. Ook CBS werd pas zeer laat geïnformeerd. De nieuwe bakken zijn voorzien van historische foto's van de binnenstad en leggen zo een verbinding met de plek in vroeger tijden. Het gaat om een tweejarig experiment dat zal worden geëvalueerd op functionaliteit, maar ook op het effect op het beeld van de openbare ruimte van de binnenstad. Daarna zal worden besloten over handhaving en/of evt. uitbreiding op andere plekken. CBS zal deelnemen in die evaluatie.

De nieuwe afvalbakken in het centrum

Nieuwe Kerk

De plannen voor toevoeging van enkele onmisbaar geachte gebruiksruidtes aan de Nieuwe Kerk worden weer voortgezet. Ongeveer de helft zal in pandig kunnen worden opgelost. CBS volgde deze wederom zeer zorgvuldige en historisch goed onderbouwde plannen via de behandeling in de Adviescommissie Omgevingskwaliteit (AOK). De andere helft van het programma zal moeten worden ondergebracht in een 'paviljoen' langs de Nieuwe Langendijk. Onder leiding van de gemeente wordt nu een brede consultatie opgezet om deze moeilijke opgave in samenhang met de omgeving te bespreken. CBS is gevraagd deel uit te maken van die groep.

Tako Postma nieuwe stadsbouwmeester Delft

Op 23 januari presenteerde Tako Postma, de nieuwe stadsbouwmeester, zich in de Raadscommissie met een verslag van zijn eerste 100 dagen. Ook bij TOP in het Prinsenkwartier vond een goed bezochte voordracht van de stadsbouwmeester over zijn voornemens en taakvervulling plaats met een levendige discussie. CBS heeft met enige regelmaat overleg met Tako Postma om aandacht te vragen voor het gebouwde erfgoed en de openbare ruimte, met name in de binnenstad. Op 31 maart informeerde de stadsbouwmeester de gemeenteraad over zijn ideeën over de vanwege het coronavirus aangepaste aanpak van zijn eerder gepresenteerde Agenda 2020. Daarbij horen in ieder geval ook de omgevingsvisie, de mobiliteitsvisie en de erfgoednota. Dat laatste doet CBS vanzelfsprekend deugd.

De nieuwe stadsbouwmeester van Delft, Tako Postma

RoyalHaskoningDHV in Gebouw Mijnbouwkunde/Science Centre

Het grote, internationaal opererende, ingenieursbureau RHDHV opent in 2024 een nieuwe vestiging met ruim 800 werknemers op de Campus van de TU door zijn Rotterdamse en Haagse vestigingen naar Delft te halen. Daarvoor zal het voormalige gebouw Mijnbouwkunde van de TU, oudste gebouw van de Campus buiten de binnenstad moeten worden verbouwd. Voor het Science Centre wordt een andere locatie gezocht. Belangrijk zijn o.a. het behoud van het monumentale karakter van het gebouw, inclusief de grote binnenhoven en de relatie met de naastgelegen botanische tuin. Ook hier wordt een zeer zorgvuldige historisch onderbouwde aanpak ontwikkeld. In een aantal stappen moet dit proces leiden tot een bijzonder gebouw dat een belangrijke rol zal kunnen spelen in de relatie RHDHV stad en TU Campus en de historische waarden in tact laat. CBS zal dit belangrijke planproces natuurlijk op de voet blijven volgen.

Het TU-complex aan de Mijnbouwstraat

Gezocht: aanvulling Commissie Behoud Stadsschoon

CBS bestaat op dit moment uit slechts vier leden. Wij blijven op zoek naar versterking. Ideeën voor verbetering van onze werkwijze zien wij zoals altijd graag tegemoet. Wij horen graag van belangstellenden die een rol in het werk van CBS in de komende tijd zouden willen spelen!

Peter Jonquière, voorzitter Commissie Behoud Stadsschoon

Verenigingsnieuws

Verslag van de Algemene Ledenvergadering van 20 februari 2020

In 2020 is de Algemene Ledenvergadering (ALV) vroeg in het jaar gehouden, zodat de begroting aan het begin van het jaar kan worden vastgesteld. Deze ALV is vooral gericht op de interne verenigingszaken. De vergadering vond plaats in het Prinsenkwartier. Voorzitter Theo Thomassen lichtte toe dat op 14 mei een speciale, afzonderlijk avond wordt georganiseerd voor de uitreiking van de Le Comteprijs en de presentatie van het Jaarboek die ook voor niet-leden interessant kan zijn.

Begroting 2020 en financieel verslag 2019

Penningmeester Marinus Hom verbleef tijdens de ALV in het buitenland, maar was via een internetverbinding aanwezig voor het beantwoorden van vragen. Vanwege vertraging op de lijn heeft de voorzitter het agendapunt verder toegelicht. De leden waardeerden de moeite van de penningmeester om op afstand persoonlijk een toelichting te kunnen geven. Namens de kascommissie constateerde Henk Wijnen dat penningmeester de financiële administratie nauwgezet en inzichtelijk uitvoert. Onder acclamatie stemde de ledenvergadering in met het financiële verslag 2019 en met de begroting 2020.

Toelichting nominaties Le Comteprijs 2019

Gertjan van der Harst lichtte de nominaties voor de Le Comte prijzen voor stadsverfraaiing 2020 toe. De prijzen zullen op 14 mei worden bekend gemaakt. Tot de nominaties behoren o.a. de restauratie van de stallen van de Hammenwoning aan de Rotterdamseweg 155 en een grote muurschildering in de Kloksteeg. U kunt alle informatie over de vier nominaties op onze site vinden: <https://www.delfia-batavorum.nl/stadsschoon/le-comteprijs/nominaties-2019>

Bestuurssamenstelling

De vereniging nam na drie bestuurstermijnen afscheid van bestuurlid Irene Jacobs. Voorzitter Theo Thomassen memoreerde de vele onderwerpen waar Irene met veel enthousiasme en energie aan heeft gewerkt: het lustrum in 2015, de lezingencommissie, het vicevoorzitterschap en de Canon die er nu in verschillende varianten is (Nederlands, Engels, digitaal). Namens het bestuur en de vereniging bedankte de voorzitter Irene voor al haar werk voor de vereniging. De leden stemden vervolgens in met de volgende bestuursbenoemingen:

- Ank Mokveld in de plaats van Irene Jacobs;
- Peter Jonquière als vertegenwoordiger van CBS tot er in de vacature Van der Jagt is voorzien, maar uiterlijk tot de ALV van 2021;
- Peter van Tijn, die na zijn laatste termijn statutair aftredend is, verkreeg dispensatie voor één jaar om in die periode een opvolger in te werken;
- Peter Becker, die na zijn eerste termijn statutair aftredend is, zal de functie van vicevoorzitter gaan vervullen;
- Secretaris Willy Claassen, die na haar tweede termijn statutair aftredend is, werd herbenoemd.

Achter de Schermen en Onder de Leden

Voorzitter Theo Thomassen hield een ronde tafelgesprek met vertegenwoordigers van de verschillende commissie van de vereniging. Aan tafel zaten: Els Kemper (Achter de gevels van Delft), Aad van Tongeren (publiciteit en pr), Nan Deardorff-McClain (mozaïekproject keramieken kaart van Delft), Irene Jacobs (lezingencommissie) en Peter Becker (publicaties). Na een korte introduc-

tie en toelichting op de activiteiten, vroeg de voorzitter naar trends en nieuwe ontwikkelingen. Vervolgens een gesprek met de leden naar aanleiding van vragen en suggesties.

vlnr. Peter Becker, Irene Jacobs, Nan Deardorff-McClain, Aad van Tongeren en Els Kemper

Commissie Behoud Stadsschoon/CBS

Peter Jonquière gaf een toelichting op de activiteiten van CBS bij gebouwde erfgoed in 2019. Belangrijke onderwerpen waren: de herontwikkeling van het Armamentariumterrein (met name de nieuw geplande brug aan de westzijde), de bebouwing op de plek van de voormalige V&D (balkonnen steken uit de gevel), verbeteringen aan de openbare ruimte in het spoorzonegebied, de rode loper vanaf de Binnenwatersloot en het – al meer dan 40 jaar – ontbreken van een ontwikkelplan voor de Gasthuisplaats.

Een deel van de keramieken kaart van Delft in de Papenstraat, een project van Nan Deardorff-McClain

Overig verenigingsnieuws

Ledenwerfactie

Ieder jaar verliezen we een aantal leden, meestal na overlijden of verhuizing. Gelukkig komen er ook weer leden bij en blijven we redelijk stabiel wat betreft totale ledenaantal, maar extra leden erbij zou fijn zijn. Een mooi lustrumgeschenk aan Delfia Batavorum! Probeer familie, vrienden of kennissen te interesseren voor een lidmaatschap, dit kost € 29,- per jaar en € 38,- voor een (echt)paar. We kennen ook de mogelijkheid van het cadeaulidmaatschap, U maakt iemand voor € 29,- lid en betaalt gedurende één of meerdere jaren deze contributie. Leuk om kinderen, familie en vrienden kennis te laten maken met onze actieve vereniging. Nieuwe leden krijgen ter verwelkoming altijd onze mooie Canon van Delft. Deze kunt u zelf overhandigen of wij zorgen voor de aflevering. Naast de Nederlandse Canon hebben we ook de Engelstalige versie Story of Delft voldoende in voorraad. Leuk om cadeau te doen aan familie of bekenden in het buitenland. Dit boek is voor € 19.95 te verkrijgen bij de bestuursleden en ook in het Vermeercentrum.

Facturering contributie

Een groep actieve leden heeft in Delft onlangs de factuur voor de contributie verspreid, waarvoor onze dank! De betalingen stromen binnen. Bijna de helft van alle betalingen hebben wij al mogen verwerken. De leden buiten Delft ontvangen de factuur, veelal samen met de Nieuwsbrief, per post.

Terugbetaling vervallen excursies

Als gevolg van het Coronavirus zijn onze excursies komen te vervallen. De penningmeester heeft de ontvangen betalingen gerestitueerd. Bij vragen kunt u contact met hem opnemen via: penningmeester@delfia-batavorum.nl

Giften

De giften die we dit jaar als extra bijdrage ontvangen, worden gebruikt bij de lustrumactiviteiten die we dit jaar organiseren. Iedere gift is een welkome aanvulling op ons lustrumbudget.

Nieuwe leden

Het bestuur heet de volgende nieuwe leden van harte welkom

- Dhr. E.M. Storm
- Dhr. M.J. Maring
- Mw. E.E. Peeters
- Mw. M. de Jong

Delfia Batavorum op Twitter en Facebook

U kunt onze activiteiten en attenderingen ook volgen op:

- Twitter via <https://twitter.com/delfiabatavorum> en op
- Facebook via <https://www.facebook.com/DelfiaBatavorum>.

Steeds meer mensen, ook niet-leden, weten ons daar te vinden.

Secretaris:
Mr. W.J.B. Claassen-Dales
Oranje Plantage 39
2611 TK Delft
Tel.: 015 2144574

Penningmeester:
M.L. Hom
Meermanstraat 150
2614 AM Delft
Tel.: 015 2126798

Banknummer: NL76 INGB 0000 5873 45
ten name van: Delfia Batavorum te Delft

Internet: www.delfia-batavorum.nl
E-mail: info@delfia-batavorum.nl

Voorwoord van de voorzitter

Theo Thomassen

We zijn een vereniging met veel ouderen en dus komt het nogal eens voor dat we een overlijdensbericht ontvangen. Maar de afgelopen maand was het wel erg treurig. Onze vereniging verloor drie prominente leden: op 4 juni Piet van der Kruk, op 10 juni Max van Noort en op 7 juli Theo van der Heijden. Piet van der Kruk was de huizenonderzoeker van het Achterom, één van de drijvende krachten van Achter de Gevels van Delft en het enige lid van onze vereniging ooit dat aan de Olympische Spelen heeft deelgenomen. Max van Noort was jarenlang bestuurslid en daarna erelid van de vereniging en door het Algemeen Dagblad de schatbewaarder van Delft genoemd. Theo van der Heijden, neerlandicus en muziekhistoricus, was een vaste medewerker aan het jaarboek. De laatste editie bevat een artikel van hem. Alle drie hebben ze veel gedaan voor het erfgoed, de geschiedenis en de vereniging. Delft en Delfia Batavorum mogen hen dankbaar zijn.

Het coronavirus legt allerlei activiteiten stil, zeker op cultureel gebied. Maar het leidt ook tot creatieve initiatieven. Zo'n initiatief is Delft tussen de Regels. Bedenker en organisator is Margriet van Bebber. Zij organiseert al jaren literaire stadswandelingen voor het goede doel op basis van de acht literaire routes die ze eerder in *Schrijvers over Delft* publiceerde. Ze heeft die wandelingen nu omgevormd tot een maandelijkse audiotour door literair Delft, die op onze website kan worden bekeken. Op 8 augustus verschijnt de eerste, over 75 jaar bevrijding, en een maand later de tweede, over de stadsgeschiedenis. De afleveringen worden elke maand aangekondigd in een artikel in *Delft op Zondag*. Ik beveel deze audiotour, die met steun van de vereniging tot stand is gekomen, van harte in uw belangstelling aan.

We moeten onze activiteiten aanpassen aan de eisen van de tijd. De traditionele diploma-uitreikingen van de middelbare scholen zijn dit jaar achterwege gebleven, maar onze geschiedenisprijzen zijn toch weer uitgereikt. Een kort verslagje hiervan en mededelingen over andere activiteiten van de afgelopen maanden vindt u hieronder. Ik wens u een mooie en gezonde vakantie toe. Er zijn heel wat activiteiten die de komende tijd moeten worden georganiseerd en vacatures die moeten worden vervuld. We hebben hard mensen nodig die een handje toe willen steken. Ik kijk uit naar uw reacties.

Excursie september

Vrijdag 4 en maandag 7 september 2020

Wandeling langs Joods erfgoed

Dit jaar is het 75 jaar geleden dat de Tweede Wereldoorlog tot een eind kwam. Wij leven sindsdien in Nederland in vrijheid. Dat is iets om bij stil te staan en te herdenken. Tijdens de oorlog zijn 142 Joodse stadgenoten weggevoerd uit Delft. Een zeer droevige gebeurtenis, die ook 75 jaar na dato niet mag worden vergeten. De stadswandeling herinnert de deelnemers aan deze Joodse stadgenoten en voert langs dertien gedenkwaardige locaties. De stadswandeling was oorspronkelijk op 8 mei 2020 gepland, maar als gevolg van de Coronacrisis was het niet mogelijk de wandeling op die datum te houden. De volledige opbrengst van de wandeling wordt door de gids, de heer Jan-Willem Pijnacker-Hordijk, docent CLD, ter beschikking gesteld aan Herinneringsstenen Delft.

De Delftse synagoge, vertrekpunt van de wandeling

Praktische informatie

- Vrijdagmiddag 4 september en maandagmiddag 7 september om 14.00 uur.
- Aantal deelnemers: maximaal 10 per wandeling.
- Een derde wandeling is mogelijk bij meer dan 20 aanmeldingen.
- Start van de wandeling: Koornmarkt 12 voor de Synagoge.
- Einde: Joodse begraafplaats Geertruyt van Oostenlaan.
- Duur van de wandeling: circa 2 uur,
- Deelnemers moeten goed ter been zijn.

Aanmelding en betaling

- Via het aanmeldingsformulier op onze website: <https://www.delfia-batavorum.nl/excursies> (4 september of 7 september).
- Kijk onder: Delfia Batavorum – Excursies - Stadswandeling Joods erfgoed.
- De aanmelding sluit op 1 september. Acceptatie op volgorde van aanmelding.
- De kosten bedragen € 5,- per persoon, vooraf te betalen op rekeningnummer NL76INGB 0000587345 t.n.v. Delfia Batavorum onder vermelding van Joods Erfgoed 4 of 7 september.

Nieuws van de commissie Achter de Gevels van Delft

Tot ons grote verdriet is onze trouwe medewerker Piet van der Kruk op 4 juni overleden. Hij schreef negen verhalen over huizen aan het Achterom, die na te lezen zijn op de site van Achter de Gevels. Mooie necrologieën verschenen onder andere in de Volkskrant, Trouw, het Algemeen Dagblad en NOS-Sport. We zullen het enthousiasme en de toewijding van Piet erg missen.

Op Stadsradio Delft blijven we onze verhalen vertellen. Een terugblik op de afgelopen uitzendingen: 11 juni (Ignatz de Schepper over Achterom 135), 23 juni (Els Kemper over Oosterstraat 21-23), 7 juli (Piet van der Eijk over Tramkade 14 Den Hoorn) en 14 juli (interview met Els Kemper). Al deze verhalen zijn terug te luisteren op onze site via <https://www.achterdegevelsvan-delft.nl/verhalen-stadsradio-delft.html>.

Aan de site zijn verder de volgende nieuwe verhalen toegevoegd:

- [Verwersdijk 102-104 - 'De Twee Oijevaers', café 'De Ooijevaartjes' en studentensociëteit 'Novum'](#)
- [Achterom 58 - Pakhuis met bovenwoning](#)
- [Koorndijk 81 - Studentenbolwerk in voormalige brouwerij De Hantbooch](#)
- [Oude Delft 30 - Het huis van de familie Stastok](#)
- [Koorndijk 83 - Vanouds genaemd Hamburch](#)

In september beginnen we weer met onze onderzoeken in het Stadsarchief Delft onder leiding van Kees van der Wiel. Dit jaar beperken we ons tot groepen van hooguit zes personen. Deze herfst komt er geen nieuwe cursus 'Huizenonderzoek'

Nieuws van de Commissie Behoud Stadsschoon (CBS)

Tijdelijke verruiming van de mogelijkheden voor terrassen en terrasboten

Om de financiële nood onder de Delftse horeca als gevolg van de Coronamaatregelen te verzachten, besloot de gemeente tijdelijk meer ruimte geven aan terrassen en terrasboten. Die regeling geldt tot 1 november. CBS had zich al op 13 mei in een brief tot het gemeentebestuur en de Raad gewend met de boodschap hiertegen op voorhand geen bezwaar te zullen maken. Dit op voorwaarde dat na afloop van die periode het gehele terrassen en terrasboten beleid weer eens onder de loep zou worden genomen en waar nodig herzien, zoals dat ook in 2015 in gezamenlijk overleg van gemeente, ondernemers en bewoners zo succesvol is gebeurd. Volgens CBS en diverse bewonersverenigingen is het daarvoor weer de hoogste tijd! Interessant is natuurlijk ook de vraag of de risico's van het Coronavirus ook voor de langere termijn gevolgen zullen hebben voor de ruimtelijke inrichting.

Ontwikkeling Prinsenhofgebied

Met het aantrekken van een externe projectmanager heeft de gemeente een daadwerkelijke start gemaakt met het planontwikkelingsproces, waarvoor de Raad op 5 maart groen licht gaf en dat moet leiden tot een uitvoerbaar bouw- en inrichtingsplan voor het gebouwencomplex van museum Prinsenhof, de Prinsentuin en het Agathaplein in 2022. De gemeentelijke projectgroep werkt nu aan een Programma van Eisen, waarvoor een nieuw businessplan van het Museum belangrijke input zal zijn. Ook is het selectieproces voor het uiterlijk 2020 aan te stellen ontwerp-team gestart. Begin juli is een Raad van Advies benoemd waarin naast een viertal externe deskundigen van buiten Delft met resp. politiek/bestuurlijke, museaal/toeristische, architectonisch/erfgoed en bouwproces achtergrond, ook voormalig lid van de werkgroep Prinsenhofgebied en Delftenaar Wim van Leeuwen zitting heeft gekregen. De Raad dient Burgemeester en Wethouders gevraagd en ongevraagd van advies. Ook bij het selectieproces van het ontwerp-team en het opstellen van het Programma van Eisen zijn leden van de voormalige werkgroep Prinsenhofgebied, waaronder de voorzitter van CBS, actief betrokken. Voor het eind van dit jaar moet de Raad kunnen besluiten over de uitkomsten van deze activiteiten. Dan moet uiteraard ook een zo goed mogelijke raming van de kosten (en de opbrengsten!) van het gehele project op tafel liggen.

Kruisstraat 71/plan 'de Bieb'

Terwijl de beroepen van omwonenden, Vestia en CBS tegen de vergunningverlening van de zgn. 1^e fase van dit bouwplan inmiddels bij de rechtbank in Den Haag zijn ingediend en wachten op behandeling, heeft de ontwikkelaar een vervolgaanvraag 2^e fase bij de gemeente ingediend. Bezwaren daartegen kunnen formeel pas worden ingediend als B&W daarover besloten hebben. Van bouwen kan pas sprake zijn als de procedures voor beide fasen zijn afgehandeld. De strijd gaat dus nog wel even door. Ook over de benodigde (her)inrichting van de Kruisstraat ter plekke, waarbij de bezwaarmakers direct betrokken willen worden. Inmiddels wordt al wel geadverteerd met de appartementen en de winkelruimte van het complex, dat door de ontwikkelaar 'de Bieb' is gedoopt.

Impressie van het bouwplan 'De Bieb' aan de Kruisstraat

Mobiliteitsprogramma 2040 en Parkeertransitie

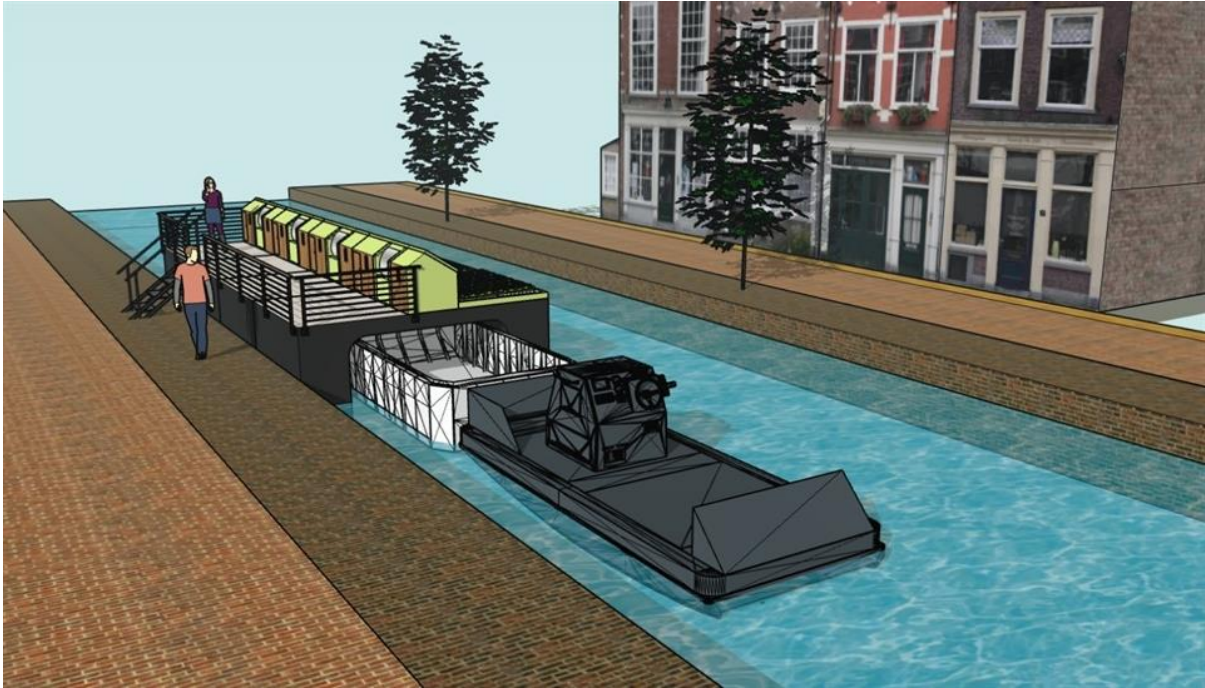
Het Mobiliteitsprogramma 2040 is een ambitieuze visie op de mobiliteit in Delft over twintig jaar. Delft groeit in die tijd qua bevolking, woningaantal en arbeidsplaatsen. Dat heeft consequenties voor de hoeveelheid verplaatsingen in de stad en voor de manier waarop die verplaatsingen zullen worden gerealiseerd. Verheugend is dat in Delft de voetganger op de eerste plaats wordt gezet, vervolgens de fietser, de OV reiziger en dan de automobilist. Het gaat over de benodigde infrastructuur, maar ook over verblijfsklimaat, milieu, veiligheid etc. Zo worden ontbrekende schakels in de diverse netwerken benoemd, maar wordt ook een algemene reductie van de (maximum) snelheden voorgesteld. De historische binnenstad wordt uiteindelijk geheel auto-luw(plus). Dat laatste onderdeel ziet CBS als een belangrijk onderdeel van de kwaliteitsverbetering van de binnenstad. Het Mobiliteitsprogramma ligt van 14 juli t/m 14 september ter visie. Veel reacties en opmerkingen zijn te verwachten! Tegelijk met de eerste bespreking van dit plan in de gemeenteraad – inclusief uitvoeringsvoorstellen voor de komende vijf jaar – werd ook de zgn. Parkeertransitie behandeld. Die behelst het autovrij maken in de komende jaren van het zuidwestelijk deel van de binnenstad, wat mogelijk wordt gemaakt door de tarieven van parkeren op straat en in de parkeergarages aanzienlijk aan te passen. Dit plan veroorzaakte een storm van protesten, o.a. door de zeer beperkte mate waarin bewoners en andere belanghebbenden de gelegenheid hadden hierover geïnformeerd te worden, laat staan mee te praten. De Raad heeft de plannen echter geaccordeerd, de nieuwe tariefstructuur zal ingaan per 1 januari a.s.

Gasthuisplaats

CBS heeft zich in deze discussie beperkt tot de mogelijke gevolgen voor de Gasthuisplaats. Wij bepleitten als hoogste prioriteit het vrijmaken van de Gasthuisplaats van welke vorm van parkeren dan ook als de meest wezenlijke en betekenisvolle bijdrage aan het verhogen van de kwaliteit van dit deel van de binnenstad. Het advies was: maak dit historische bouwblok eindelijk weer 'heel', gebruik de archeologische potentie van deze plek en de mogelijkheden om passende bebouwing d.m.v. particulier opdrachtgeverschap te combineren met een in dit deel van de binnenstad zo hoognodige groene invulling. In hoeverre de Raad zich dit pleidooi nu eindelijk zal aantrekken zal in de komende maanden moeten blijken, als de verdere details zullen worden uitgewerkt. Hoe daarbij met 'de fiets' en dan met name het fietsen stallingsprobleem in de binnenstad zal worden omgegaan, is tot nu toe nogal ondergesneeuwd onder de heftige discussie over het parkeren in de gehele binnenstad als gevolg van dit plan. Maar het is een punt dat zeker snel zal moeten worden aangepakt!

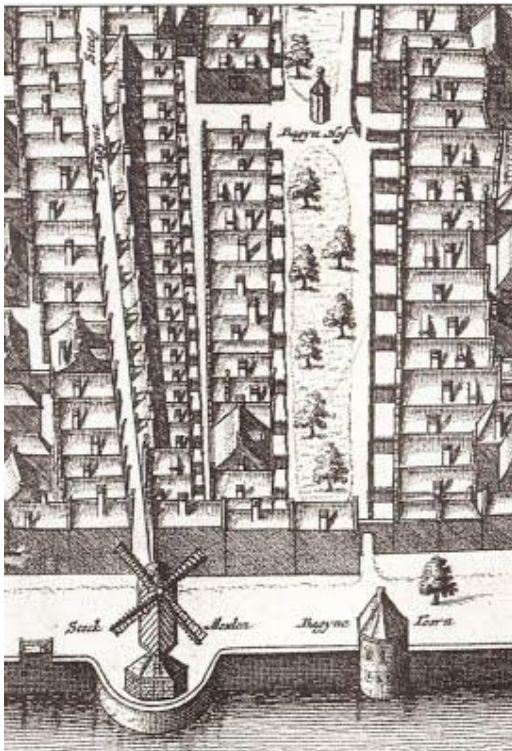
Project 'CityBarge'

Gealarmeerd door een nogal knullig plaatje in de lokale pers van een 'afvalstortponton' voor bewoners in een (te) schematisch weergegeven Delftse gracht vroeg CBS zich direct af: 'Wat is hier aan de hand?' Nader overleg met de initiatiefnemer 'CityBarge', gefaciliteerd door het Delftse Expertise Platform Water, maakte duidelijk dat het gaat over een interessant project met internationale ambitie om bestaande waterinfrastructuur beter te gebruiken voor vervoer over water op een duurzame manier. Het project is in Delft bedacht en wordt van hier uit verder uitgewerkt. De daarvoor benodigde duwboot wordt in Delft ontwikkeld en bij de werf Bocxe gebouwd. Reden voor de initiatiefnemers om te kiezen voor een eerste experiment in Delft – en dat dan toe te spitsen op het ophalen van afval in de Delftse binnenstad. Hoe duurzaam dit ook mag zijn, aan het beeld van al of niet continu aanwezige 'afvalboten' in de historische grachten van de Delftse binnenstad zit naar de mening van CBS nog wel het nodige vast. De tot nu toe getoonde beelden zijn vanuit erfgoed oogpunt allesbehalve duurzaam en feitelijk onacceptabel. CBS is nu betrokken bij nader overleg met de initiatiefnemers van dit overigens interessante project over een toepassing, die hopelijk wel aanvaardbaar is in het kwetsbare beeld van de historische grachtenstructuur van de Delftse binnenstad.

De gewraakt tekening van City Barge

Bagijnhof

Bij de behandeling van de parkeertransitie, waarin o.a. een geheel autovrij Bagijnhof werd voorzien, bleek dat de gemeente om technische redenen (afwatering/riolering) al met een herinrichtingsplan bezig was, waarbij wel degelijk een groot aantal parkeerplaatsen gehandhaafd werd. Een stevig advies van de AOK, gevolgd door ingrijpen van de Stadsbouwmeester, leidde er toe dat die plannen van tafel lijken te zijn. Een Bagijnhof zoals dat conform zijn historische karakter hoort te zijn, ligt nu in het verschiep. Tot grote vreugde van CBS uiteraard.

Het Bagijnhof op de Kaert Figuratief van 1678

Gasthuislaan

De vernieuwing van het riool aan de zuidkant van deze karakteristieke gracht vindt naar verwachting in het najaar plaats. De voorlopige ontwerpschetsen lijken met name CBS gerust te stellen: na afloop van de werkzaamheden wordt de bestaande inrichting, inclusief bomen, stoepen en paaltjes weer geheel hersteld. De bestaande bomen overleven deze werkzaamheden naar

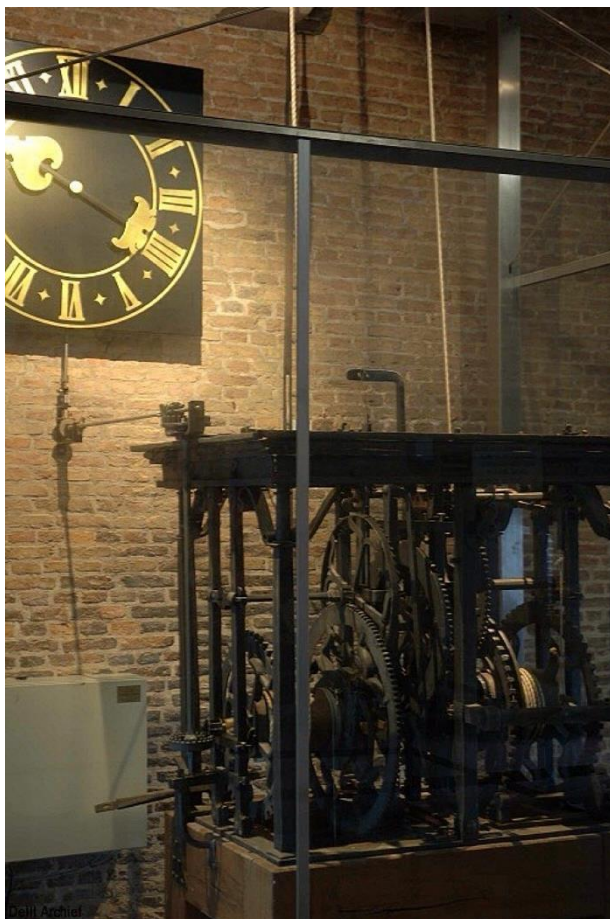
verwachting niet en worden vervangen door iepen. Voor de bewoners een moeilijk te verteren stap. CBS is tevreden dat de bestaande karakteristieke inrichting verder gehandhaafd zal worden.

Gebruiksruimtes bij de Nieuwe Kerk

Nu ongeveer de helft van de zaal en facilitaire ruimtes, die voor een goed functioneren van de Nieuwe Kerk benodigd zijn, een plek heeft kunnen krijgen binnen het kerkgebouw, moet er gewerkt worden aan de plannen voor de realisatie van het deel dat buiten het kerkgebouw een plek zal moeten vinden. Kerkbestuur en gemeente hebben daarvoor samen een zorgvuldig en interactief plan proces opgezet, waarbij ook geïnteresseerde burgers, omwonenden en andere belanghebbende organisaties van binnen en buiten zijn betrokken. Een eerste interactieve workshop van al deze betrokkenen vond plaats op 23 juni. CBS was uitgenodigd deel te nemen aan deze vruchtbare bijeenkomst en pleitte ervoor in ieder geval het water rond het gehele Markteiland weer in ere te herstellen.

Huijgens uurwerk Stadhuis

Op 9 juli bezocht CBS samen met de gemeentelijke beheerder en de stadsuurwerkmaker weer eens het 'Huijgens uurwerk'. Dit uurwerk is afkomstig is uit het stadhuis, dat min of meer 'zoek'

was tussen 1938, toen het bij de restauratie van het stadhuis verwijderd moest worden, en eind jaren '60 van de vorige eeuw, toen het teruggevonden werd in de gemeentelijke opslagplaats onder de Sebastiaansbrug en na een grondige restauratie in 2005 tijdelijk werd geïnstalleerd in de toren van de Nieuwe Kerk op circa 30 meter hoogte, waar toeristen en andere bezoekers het kunnen bekijken.

Dit unieke historische slinger uurwerk, dat dateert van 1662, had een plek moeten krijgen in het nieuwe stadskantoor, maar dat bleek door gebrek aan interesse van stadsbestuur en architect niet mogelijk.

CBS kreeg eerder van de gemeente de ruimte om op zoek te gaan naar een meer openbare plek voor dit voor Delft belangrijke erfgoed. Inmiddels is gebleken dat ook het halfuurswerk nog bestaat. Met deze kennis wordt de zoektocht van CBS, die tot nu toe één in principe mogelijke locatie opleverde, opnieuw voortgezet. Het doel advies is uit te brengen over de beste plaats voor dit liefst complete Huijgens slingeruurwerk, een wellicht unieke combinatie in ons land.

Het uurwerk op zijn huidige plek in de Nieuwe Kerk

Schouw Openbare ruimte Spoorzone

Het is al weer even geleden dat door de gemeente een schouw is uitgevoerd van de inrichting van de openbare ruimte tussen Ireneboulevard en Kalverbos, tezamen met bewonersorganisaties en o.a. CBS. Een aantal daarbij als meest urgent aangewezen knelpunten is inmiddels door de gemeente opgepakt. Enkele andere verbetervoorstellen liggen nu ter tafel, waaronder de

beruchte fietsoversteek Binnenwatersloot – Buitenwatersloot. CBS kijkt intensief mee. Helaas lijken echt ingrijpende reparaties van de soms verwarrende inrichting buiten de orde. Wel zit CBS op het vinkentouw o.a. over de (dure!) natuurstenen bestrating, waarover CBS eerder met de gemeente in overleg ging en die nu al, zoals CBS voorspelde, ernstige slijtage met voortdurend gevaarlijke mankementen vertoont. Een dure les!

Versterking Commissie Behoud Stadsschoon gezocht

CBS bestaat op dit moment uit slechts vier leden. Wij blijven op zoek naar versterking. Ideeën voor verbetering van onze werkwijze zien wij zoals altijd graag tegemoet. Wij horen graag van belangstellenden die een rol in het werk van CBS in de komende tijd zouden willen spelen!

Peter Jonquière, voorzitter Commissie Behoud Stadsschoon

Verenigingsnieuws

Uitreiking Scholieren Geschiedenisprijs 2020

Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. Delfia Batavorum wil jongeren graag interesseren in en betrekken bij de Delftse Geschiedenis. Het jaar 2020 zal voor onze jongeren op alle fronten de geschiedenis in gaan als een bijzonder jaar. Geen lessen op school, geen centrale eindexamens, geen grote diploma-uitreikingen met bij behorende feesten. Ook al zijn de omstandigheden dit jaar anders dan anders, toch reikt Delfia Batavorum haar jaarlijkse Scholieren Geschiedenisprijs uit. In samenwerking met de Delftse scholen voor voortgezet onderwijs is de Scholieren Geschiedenisprijs uitgereikt aan de gediplomeerden met het hoogste eindcijfer voor het vak geschiedenis. De winnaars hebben inmiddels hun oorkonde en een exemplaar van de Canon van Delft in ontvangst genomen. Daarnaast ontvangen zij een jaar lidmaatschap van Delfia Batavorum. Bijzonder is te vermelden dat een van de gediplomeerde voor de 2de maal in aanmerking is gekomen voor de Scholieren Geschiedenisprijs. In 2018 als beste HAVO leerling en dit jaar als beste VWO leerling. Deze leerling ontving dit maal het boek Delft 40/45. We wensen alle Delftse gediplomeerden een hele mooi toekomst en geschiedenis toe!

Subsidietoekenningen uit het Delfia Batavorumfonds

Vanuit het Delfia Batavorumfonds kan onze vereniging subsidies toekennen aan initiatieven en projecten die de kennis over Delft vergroten of verspreiden. Bij de laatste bestuursvergadering is besloten een bedrag van € 1.000,- toe te kennen aan de Stichting Zangstudio Delft voor de muziektheaterproductie 'Naundorff, het mysterie van het Kalverbos' en € 1.500,- voor het project 'Delft tussen de regels', 12 audiotours door de geschiedenis van Delft van DftRegelaars.

Nieuwe leden

Het bestuur heet de volgende nieuwe leden van harte welkom:

Dhr. P.Q.J.M. Beuman
Mw. D. Roos
Mw. L.C.M. de Vreede
Dhr. M.P.M. Steijger
Dhr. H. de Lange
Dhr. J.M. Mous

Mw. F.J. de Hoog (winnaar scholierenprijs)
Dhr. M. Samborski (winnaar scholierenprijs)
Dhr. M. van Dien
Dhr. C. Braam
Mw. T. Lansbergen
Mw. L. van der Ent

Paviljoen van Delftsche Nijverheid

Van de Stichting Museum van Marken ontvingen wij het volgende bericht, dat mogelijk ook voor de leden van Delfia Batavorum interessant is.

In de Orangerie van de Botanische Tuin zijn op dit moment 37 panelen te bewonderen die gezamenlijk de basis vormden van een 'Paviljoen van Delftsche Nijverheid'. In dit tentoonstellingspaviljoen werden de producten van de drie fabrieken van Jacques van Marken (Gistfabriek, Calvé en Lijmfabriek) geëxposeerd op Landbouwtentoonstellingen. De eerste keer op een tentoonstelling die op 21 augustus 1900 in Deventer werd geopend. Het Paviljoen is ontworpen door de bekende Haagsche firma G.H. Bauer en Zn. De doeken op de panelen zijn zeer artistiek beschilderd met deels een serie echt Hollandse landschappen en deels met ornamenten en de namen van de 'Delftsche' producten, die als het fabrieksmerk 'Delfia' aan de man werden gebracht.

De tentoonstellingspanelen in de huidige toestand

Het project wordt uitgevoerd uit naam van de Stichting Museum van Marken. Op dit moment worden de schoonmaak- en restauratiemogelijkheden beoordeeld. Een deel van de panelen verkeert in slechte staat, maar de Stichting is uiteraard verheugd dat ze na 120 jaar nog te bewonderen zijn. Op termijn zal er in de Botanische Tuin een tijdelijke expositie met betrekking tot het Paviljoen worden ingericht, mede gericht op de relatie tussen Van Marken en de tuin. Zodra er een definitieve locatie voor het Museum van Marken gevonden is, zal daar een grotere expositie m.b.t. het Paviljoen worden ingericht. Tijdens de openingstijden van de Botanische Tuin kunt u de panelen in de Orangerie aanschouwen. Op vrijdagochtenden is er vanaf 10.00 uur een vrijwilliger van de Stichting Museum van Marken aanwezig om belangstellenden te woord te staan over het bijzondere project.

Delfia Batavorum op Twitter en Facebook

U kunt onze activiteiten en attenderingen ook volgen op:

- Twitter via <https://twitter.com/delfiabatavorum> en op
- Facebook via <https://www.facebook.com/DelfiaBatavorum>.

Steeds meer mensen, ook niet-leden, weten ons daar te vinden.

Secretaris:
Mr. W.J.B. Claassen-Dales
Oranje Plantage 39
2611 TK Delft
Tel.: 015 2144574

Penningmeester:
M.L. Hom
Meermanstraat 150
2614 AM Delft
Tel.: 015 2126798

Banknummer: NL76 INGB 0000 5873 45
ten name van: Delfia Batavorum te Delft

Internet: www.delfia-batavorum.nl
E-mail: info@delfia-batavorum.nl

Voorwoord van de voorzitter

Theo Thomassen

Heeft u het album al vol? Of probeert u nog de laatste ontbrekende plaatjes te scoren via vrienden en kennissen of een WhatsApp-groep van medespaarders?

Ik heb het over het verzamelalbum voor historische plaatjes van Delft, uitgegeven door de Plus Supermarkten, ontwikkeld door Ingrid van der Vlis en gesponsord door Erfgoed Delft en Delfia Batavorum. Voor het bevorderen van de belangstelling voor de geschiedenis van Delft een prima initiatief!

De vereniging heeft zich de afgelopen tijd met meer dingen beziggehouden dan met sponsoring. Er is weer een mooie aflevering van Delf uitgekomen, de Commissie Behoud Stadsschoon heeft de nieuwe Erfgoednota becommentarieerd en Achter de Gevels van Delft heeft weer de geschiedenis van Delftse huizen onderzocht en de onderzoeksresultaten bekend gemaakt via haar website en de stadsradio.

Tegelijkertijd hebben we ook weer verenigingsactiviteiten moeten schrappen of door moeten schuiven naar volgend jaar: excursies, lezingen, lustrumfestiviteiten. Voor onze lustrumdag op zondag 25 oktober stond een mooi programma gepland dat we hebben moeten uitstellen. Het gat dat daarmee ontstond, hebben we een beetje kunnen opvullen met een historische pubquiz via onze website in samenwerking met Erfgoed Delft. Ongeveer 100 teams hebben er aan deelgenomen.

We kijken uit naar volgend jaar, hoopvol, maar ook een beetje bezorgd. Niet omdat we niet in vaccins geloven, maar omdat we een vervanger moeten vinden voor Marinus Hom, onze penningmeester. Hij heeft er op de komende jaarvergadering drie termijnen opzitten en moet het stokje aan iemand anders overdragen. We zoeken een serieus persoon die de boeken van de vereniging wil bijhouden en een het bestuur financieel kan bijstaan.

Penningmeester is een onmisbare functie in het bestuur. Wat komt daar allemaal bij kijken?

Marinus zegt daar zelf het volgende over: 'Het voordeel van het penningmeesterschap binnen een vereniging is dat je de taken op ieder moment van de dag kan uitvoeren, zoals dat tegenwoordig heet 24/7. Wel is er een kritisch moment bij het afsluiten van het jaar. De boekhouding wordt uitgevoerd met een boekhoudprogramma, waarin veel zaken zijn geautomatiseerd.

Ook de jaarrapportages worden door het boekhoudprogramma opgesteld. Ikzelf had net als veel van mijn voorgangers totaal geen financiële achtergrond, maar ik kan wel met getallen omgaan.

Hou je van puzzelen dan kan je ook boekhouden.' Hebt u belangstelling of kent u iemand die belangstelling zou kunnen hebben? Neem dan contact op met Marinus Hom: 06 2153 1490. Hij beantwoordt graag al uw vragen over de inhoud van deze belangrijke bestuursfunctie.

We raken met Marinus niet alleen een penningmeester kwijt, maar ook de distributeur van het jaarboek. Een groot deel van de jaarboeken wordt door vrijwilligers in de stad onder de leden verspreid, maar daarvoor moet flink wat voorbereidend werk worden gedaan, waar je wel zo'n twee weken mee zoet bent. Maar het is een overzichtelijke klus en er zijn altijd leden die meehelpen. We zoeken ook voor dit werk een opvolger voor Marinus, iemand met stevige spieren, een garage of een andere goed toegankelijke ruimte en een warm hart voor de vereniging. Kunnen we de verspreiding niet in handen geven van onze uitgever?, zult u misschien vragen. Ja, dat kan, maar dat kost € 3,70 per boekje en zou dus een contributieverhoging van € 3,70 per lid tot gevolg hebben. Dus bel ook hiervoor Marinus Hom als u meer informatie wilt: 06 2153 1490.

Ik hoop intussen dat het u goed gaat in deze barre tijden. Als u denkt dat de vereniging u op de een of ander manier kan ondersteunen, neem dan onverwijld contact op.

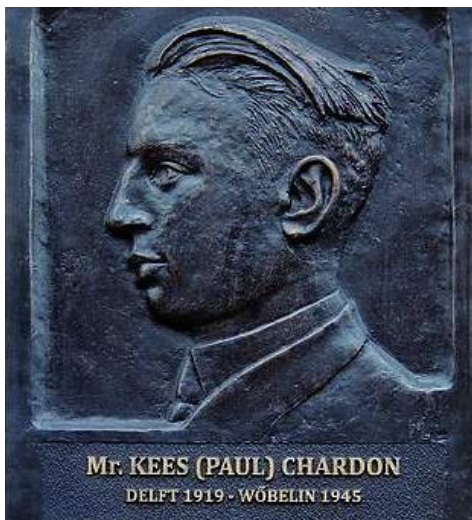
Online lezing

Woensdag 25 november

Chris Vervoort over Delftse verzetsheld Kees Chardon (1919-1945)

Zoals onze voorzitter in zijn voorwoord schrijft, zijn we verschillende keren bij geplande activiteiten tot onze spijt ingehaald door de steeds strenger wordende maatregelen rondom Covid-19. Delfia Batavorum is daarom tot de conclusie gekomen dat fysieke lezingen er dit jaar helaas niet meer inzitten. Maar bijzondere tijden vragen om bijzondere oplossingen. Gelukkig hebben we

Chris Vervoort bereid gevonden om online via ZOOM het bijzondere verhaal te vertellen over de Delftse verzetsheld Kees Chardon (1919-1945).

De plaque van Kees Chardon aan zijn woonhuis Spoorsingel 28

Kees Chardon was een Delftse jongeman. Hij redde met overtuiging en moed velen die in de Tweede Wereldoorlog met vervolging bedreigd werden zonder zichzelf te sparen. Misschien heeft u de plaque ter nagedachtenis aan hem wel eens gezien op zijn woonadres Spoorsingel 28. Wat als een spannend avontuur klinkt, is feitelijk een rauw verhaal met donkere randen. De

verzetsgroep rond Kees Chardon komt voor in de roman 'Sonny Boy' van Annejet van der Zijl.

De spreker Chris Vervoort is de huidige bewoner van de Spoorsingel 28 in Delft en geïnteresseerd in geschiedenis.

De spreker Chris Vervoort

U kunt zich voor deze online ZOOM lezing aanmelden via het inschrijfformulier op www.delfia-batavorum.nl. Na inschrijving ontvangt u per mail kort voor de lezing uw persoonlijke gegevens en instructies voor deelname. De lezing begint om 19:45 uur met een korte ZOOM instructie. Om 20:00 uur start Chris met zijn verhaal over Kees Chardon. Er kunnen maximaal 100 belangstellenden deelnemen aan deze ZOOM lezing.

Digitale activiteiten van de vereniging

Delft tussen de regels

In augustus is het project 'Delft tussen de regels' gestart, een initiatief van Rotaryclub Delft-Vermeer en gemaakt door cultuurmakerscollectief DelftTussenDeRegelaars. Hierbij worden 12 literaire wandelingen als audiotour aangeboden via de website van Delfia Batavorum.

In de wandelingen zien we Delft, Delftse personen en Delftse gebeurtenissen door de ogen van schrijvers, zoals zij die beschreven in hun verhalen, romans, gedichten, toneelstukken, films, opera's en liedjes. Het project omvat 12 podcasts met audiotours die belangstellenden kunnen downloaden op hun smartphone of computer. Daarna kan de wandeling op de zelfgekozen moment worden gestart. Vanuit de luie stoel 'luisterwandelen' is natuurlijk ook mogelijk. Een jaar lang verschijnt elke maand een nieuwe wandeling. De eerste vier audiotours zijn inmiddels beschikbaar. Het project is mogelijk gemaakt met bijdragen van het Cultuurmakersfonds en Delfia Batavorum.

U kunt de audiotours en de bijbehorende wandelkaart vinden op onze website onder:

<https://www.delfia-batavorum.nl/audiotours>

historische
vereniging

DELFLA
BATAVORUM

Eerste online pubquiz groot succes!

Omdat Delfia Batavorum haar fysieke activiteiten – waaronder de lustrumviering – moet

opschorten, organiseerde de vereniging op 25 oktober een online pubquiz voor leden en niet leden. Dat bleek een schot in de roos.

Dankzij de samenwerking met Erfgoed Delft werd de pubquiz breed onder de aandacht gebracht met ruim 100 deelnemende teams tot gevolg. De door de redacteurs van Delf en het jaarboek opgestelde vragen vormden een mooie doorsnee van Delftse personen, gebeurtenissen, plaatsen en andere wetenswaardigheden door de jaren heen. Van Anthony van Leeuwenhoek tot Piet van der Kruk en van Reinier de Graag tot de poffertjes

die Bill en Hillary Clinton in 1998 nuttigden op de Markt.

De meeste teams scoorden 20-25 goede antwoorden, de teams in de top drie hadden maar liefst 38 vragen juist beantwoord. De reacties na afloop waren duidelijk: dit is voor herhaling vatbaar. Natuurlijk hopen we snel weer fysieke activiteiten als lezingen en excursies te kunnen organiseren, maar dankzij de techniek kunnen we vaker op deze manier een groot publiek bereiken!

Nieuws van de commissie Achter de Gevels van Delft

Sinds november 2019 heeft 'Achter de gevels van Delft' een tweewekelijkse column op Stadsradio Delft. In het programma 'Delft Centraal' is tijd ingeruimd voor een mooi verhaal van onze site.

De uitzendingen zijn meestal op dinsdagochtend om circa 11:10 uur. De herhaling is vanaf 18:10 uur. Al deze verhalen zijn terug te luisteren via www.achterdegevelsvandelft.nl/verhalen-stadsradio-delft.html.

Aan de site van Achter de Gevels zijn verder de volgende nieuwe verhalen toegevoegd:

- [Rietveld 111 - Ooit 't Cleyne Hackmes](#)
- [Oosteinde 135-139 - Voorheen brouwerij Het Conduyt alias De Drie Sonnen](#)
- [Kerkstraat 25 - Ooit De Blauwe Duijff](#)
- [Brabantse Turfmarkt 93 - Vanouds genaamd De Cleijne Spiegel](#)
- [Oude Langendijk 25 - Ooit het huis van Johannes Vermeer?](#)

Verenigingsnieuws

Oude nummers van de Nieuwsbrief gezocht

Als historische vereniging zijn we het aan onze stand verplicht ons eigen archief compleet en toegankelijk te houden, vooral digitaal. Voor het archief van onze Nieuwsbrieven zijn we op zoek naar de nummers 3 t/m 6 van jaargang 1996 en alle nummers van de jaargangen 1997 t/m 2008 van de voorganger van de Nieuwsbrief: het Convocaat. Oude jaargangen worden gescand en op onze website geplaatst. Heeft u één of meer van de hierboven genoemde nummers, neem dan contact op met Aad van Tongeren, redacteur van de Nieuwsbrief via aad.van.tongeren@planet.nl

Gift vanuit goede doelenactie Rabobank

Elk jaar kunnen leden van de Rabobank hun stem uitbrengen voor de ondersteuning van goede doelen in de regio. Dit jaar hebben wij uit deze actie een bedrag van € 694,15 voor onze lustrum-activiteiten mogen ontvangen.

Onze dank aan de Rabobank en aan de Delfia Batavorumleden die bij deze actie op onze vereniging gestemd hebben.

Historisch programma 'Kijk op Delft' van Omroep West

De mogelijkheden voor activiteiten buitenshuis zijn op dit moment beperkt. Maar op de media is er gelukkig ook interessant historisch aanbod. Zo belicht Omroep West vanaf 14 oktober in de zesdelige 'Kijk op Delft' belangrijke episodes en aspecten van de geschiedenis van Delft. De serie is opgezet in samenwerking met Erfgoed Delft. Afleveringen zijn terug te zien via:

<https://www.omroepwest.nl/tv/programma/170346367/Kijk-op-Delft/gemist>

Historisch Jaarboek Delft

Corona of niet, het Historisch Jaarboek Delft is weer bij u thuis afgeleverd. Het redactiewerk zat er voor de coronacrisis al op, maar een feestelijke presentatie ging aan u voorbij. Namens de redactiecommissie maakte redactievoorzitter Peter Becker een video waarin hij het nieuwe Jaarboek in vogelvlucht presenteert. Terugkijken kan nog steeds via: <https://youtu.be/MaQDnzWYG-0>

De verspreiding van het Jaarboek gebeurt sinds jaar en dag door een groep enthousiaste vrijwilligers onder leiding van onze penningmeester Marinus Hom. Zij steken de boeken in enveloppen, sorteren ze en distribueren ze. Diverse leden nemen vervolgens ieder een stukje van de stad voor hun rekening om de boeken te bezorgen. Dankzij hun inzet is het Jaarboek ook dit jaar bij u aanbeland. Een knappe opgave in een tijd die bolstaat van de beperkende maatregelen. De redactie is inmiddels aan de slag met het volgende jaarboek. Heeft u tips over een interessante auteur? Of misschien heeft u zelf een mooi artikel op de plank liggen? Neem dan gerust contact op met de redactiecommissie via jaarboek@delfia-batavorum.nl.

Per ongeluk is in het Historisch Jaarboek Delft een verouderde advertentie van Van Witteloostuijn Woninginrichting gebruikt. We zetten dat graag recht door hier de juiste advertentie te plaatsen.

VANWITTELOOSTUIJN *Project- en Woninginrichting sinds 1913*

Complete Woninginrichting

Al sinds 1913 het vertrouwde adres voor uw complete woning- en/of bedrijfstoerusting!

Lepelaarplantsoen 49 - 51
3145 XC Maassluis
Showrooms ook alleen op afspraak

☎ 010 304 71 54
✉ info@vanwitteloostuijn.nl
🌐 www.vanwitteloostuijn.nl

Nieuwe leden

Het bestuur heet de volgende nieuwe leden van harte welkom:

Mw. A.J. Verkou	Dhr. Th.F. Boonacker
Dhr. L. Nieuwerf	Mw. A.C.M. Boonacker-de Bakker
Dhr. N van der Drift	Dhr. J.G. de Vries
Mw. D.R.L.E.M. Tans	Dhr. F.H.C. Piguillet
Mw. S.W. Weenik	Dhr. J.L. Tjiam
Dhr. W.A.O. Bijlert	Mw. C.H.M. van Beek
Mw. J.E. Donk	Dhr. M.C.A. Wijngaard
Dhr. D. van den Hul	Mw. M. Vis
Dhr. H.F.J. Barendse	Dhr. H. Groeneveld
Dhr. A.M. van Kuijeren	

Delfia Batavorum op Twitter en Facebook

U kunt onze activiteiten en attenderingen ook volgen op:

- Twitter via <https://twitter.com/delfiabatavorum> en op
- Facebook via <https://www.facebook.com/DelfiaBatavorum>.

Steeds meer mensen, ook niet-leden, weten ons daar te vinden.